

15e jaargang nummer 3

juli 1995

losse nummers *f* 3,50

Redactie-adres: M. Weber, Voltastraat 26 2041 CK Zandvoort 02507-17009
administratie : Mevr. H.P.M. Hoogervorst-Schuiten. 02507-18177

VAN DE (NIEUWE) VOORZITTER.

Het 'Genootschap Oud Zandvoort' bestaat in december 25 jaar.
In deze 25 jaar is het Genootschap uitgegroeid tot een ledenaantal van ruim 800 en de belangstelling is nog steeds groeiende.
Na 25 jaar is het een goed moment om zich de vraag te stellen: "Hoe nu verder ?". Art 3 van de Statuten geeft aan dat het Genootschap zich ten doel heeft gesteld belangstelling te wekken voor het Verleden, het Heden en de Toekomst van Zandvoort.

Het is dan ook bijzonder eervol om in deze tijdspanne, waarin zoveel gebeurt of staat te gebeuren met ons Zandvoorts erfgoed, gevraagd en gekozen te worden als voorzitter van het Genootschap en leiding te mogen geven aan inspanningen ter bescherming van dit erfgoed.
Buiten het vele werk dat in de afgelopen 25 jaar op diverse deelgebieden al is verzet, zal; meer dan voorheen, de bebouwde omgeving (o.a. de monumenten) aandacht en bescherming dienen te verkrijgen.

Het genoegen van de (historische) kennis van Zandvoort en de verdere verdieping hierin hoop ik met velen van U in de komende jaren te mogen delen. Het betrekken van meer leden bij de activiteiten tot behoud van ons Zandvoorts cultuurgoed, in de breedste zin des woords, beschouw ik als mijn persoonlijke taakstelling

Rest mij U een mooie zomer toe te wensen.

Ger Cense

WERK EN LIEFDE IN HOTEL D'ORANGE.

--- Dit is het verhaal van de hotelhouder Kaufmann en mijn overgrootmoeder Engels Bel, ongetwijfeld de 'interessantste' van de vier.---- drs. G. M. Mesland Hilversum

Carl Ludwig Elisäus Kaufmann werd op 17 november 1834 in Waldeck geboren als jood van evangelisch lutherse overtuiging, die zich in 1876 tot Nederlander liet naturaliseren. Hij was toen al meer dan tien jaar in ons land, ondermeer in Amsterdam en Zaandam. Hij was werkzaam in de horeca, maar niet als eigenaar. In 1874/1875 verhuisde hij naar Zandvoort dat een belangrijke naam kreeg als (geneeskrachtig) zeebad, o.a. door toedoen van dokter Mezger.
Ludwig Kaufmann begon als gerant van het Groot Badhuis, waar hij dus verantwoordelijk was voor de bedrijfsvoering. Hij verhuurde daarnaast vakantie verblijven in eigen huizen, hetgeen hem door de eigenaar van het Groot Badhuis kwalijk werd genomen. Kaufmann werd in 1879 ontslagen, maar hij zat niet bij de pakken neer. In korte tijd liet hij hotel d'Orange bouwen, waarvoor de naam voor de hand lag, want in hetzelfde jaar was koning Willem III met Emma van Waldeck-Pyrmont hertrouwd. Dit hotel stond plaatselijk bekend als 'Hotel Kaufmann'.

Binnen enkele jaren genoot dit hotel groot aanzien, hetgeen we mogen afleiden uit de reservering van keizerin Elisabeth ('Sissi') van Oostenrijk in 1884. Zij genoot daarbij van een kamer met thermisch verwarmd zeewater. Zandvoort beviel haar zo goed, dat zij de jaren daarop zelfs de villa 'Paula' huurde, zodat zij wat meer hofhouding mee kon nemen.
De hoog gewaardeerde gasten kwamen vaak met de stoomtrein uit Amsterdam en stapten uit in het station, gelegen bij de Passage. Zij werden met de paardentram afgehaald en naar hun hotel vervoerd. De remise daarvan lag schuin achter hotel d'Orange, dat dan ook eigen paarden bezat. Het hotel had ook eigen aardewerk, naar de heer Meijer van het 'Waterloo-pleintje' mij uit zijn privé verzameling liet zien, gemaakt bij Harvard in Engeland. In mat blauw het gemeentewapen met daaronder een lint met 'Hotel d'Orange Zandvoort' en een rand met fijne anjers en kruisjes. Ook eigen ansichten in kleuren litho, gedrukt door Rosenblatt in Frankfurt am Main.

Volgens de gegevens zou het hotel pas in 1898 door Kaufmann met behulp van Duits kapitaal zijn uitgebreid, maar dat moet al veel eerder gebeurd zijn, want in de zomer van 1893 vertrok Ludwig Kaufmann met zijn gezin naar Harderwijk en ik weet niet of hij toen nog eigenaar was.
Hoe dan ook is uit de glorietijd van het hotel een advertentie bewaard gebleven die er niet om loog: '150 elegant möbilierte Zimmer und salons von *f* 2,50 aufwärts; bei längerem Aufenthalte Pensionsarrangemente. Table d'hôte - Restaurant - Elektrische beleuchtung (zelf met een molentje opgewekt) - See- und Süsswasser-bäder im Hotel - Grosze Terrassen - Lawn-Tennis - Remise für Equipagen und Automobile! Ja, Kaufmann had de zaken goed voor elkaar !
De latere geschiedenis van 'd'Orange' is, met twee wereldoorlogen, er één van gestage achteruitgang; vlak voor 1914 kwam het in andere handen, in 1938 werd het omgebouwd tot een modern flatgebouw en in 1943 werd het eens zo glorieuze hotel gesloopt zoals zoveel voor de heren 'Engelandfahrer'.

Als hotel telde het gebouw aan de zeezijde twee verdiepingen, in de vier torentjes drie en aan de landzijde overal een verdieping meer. Zo'n groot hotel moest uitstekend georganiseerd zijn en het hebben van een steeds schaarser wordend artikel; beleefdheid en respect. Kaufmann moet er bij zijn personeel de wind onder gehad hebben, want de gasten waren rijk dus niet zo gemakkelijk tevreden te stellen. Mijn overgrootmoeder Agatha Catherina Engels Bel moet de scepter over de linnenkamer gezwaaid hebben, mogelijk geassisteerd door haar zuster Anna Apollonia Henderica. Zij leefden respectievelijk van 1851 - 1913 en 1850 - 1898. Zij waren twee van de vier dochters (en nog een uit zijn eerste huwelijk) van de drogist, koopman, fabrikant Wijnand Engels Bel, die in 1815 in Haarlem werd geboren uit Wijntje Engels, die pas in 1830 haar Hendrik Bel uit Nijkerk mocht trouwen (zij was toen 36 jaar!). Wijnand mocht zich bij Koninklijk Besluit van 1834 Engels Bel noemen en huwde in 1848 zijn tweede vrouw Annea Apolonia Hubers,(zijn eerste vrouw was een zekere Petronella Cornelia Trumpi). Hij had o.a. een winkel op of bij het Haarlemmermeerplein in Amsterdam.

Ludwig Kaufmann begon zijn carrière als logementsbediende te Amsterdam en Zaandam (sociëteitshouder). Daar ontmoette hij zijn toekomstige echtgenote Maria Clasina van der Heijden, op 08-01-1840 in den Haag geboren en werkzaam als dienstbode. Ofschoon er een aantekening bestaat dat hij nog niet over de goede papieren beschikte om te huwen, leefde hij al wel samen. In 1867 en 1868 had hij bij Maria o.a. een zoontje en een dochtertje, die beiden zeer kort leefden. Na enkele wisselende adressen in Zaandam, Amsterdam en toen weer Zaandam vertrok het gezin naar Zandvoort, waar Kaufmann's loopbaan tot grote hoogte steeg. Hij moet daarvoor belangrijke eigenschappen gehad hebben, ondanks de fysieke belemmeringen van zijn vrouw (er is sprake van invaliditeit).
Uit hun Amsterdamse tijd stamde een naamgenoot van Ludwig (1864) en uit 1874 en 1875 twee zoons en uit 1878 en 1880 twee dochters, allen rijkelijk voorzien van voornamen.
Een oomzegger van Kaufmann, Ludwig Christian Carl Kaufmann. geboren op 14-02-1857 in Rhode bij Olpe, wilde in Duitsland de militaire loting ontlopen en reisde naar Zandvoort. Daar was hij als timmerman/aannemer in het hotel werkzaam en ook hij trouwde een Nederlands meisje. Sientje Hennings, geboren op 30-12-1861 in Hoorn, bij wie hij twee zoons had, waarvan één heel jong overleed. En dan is er in huis 198 (hotel d'Orange) nog sprake van een aantal personen Engels Bel, hetgeen voor personeel heel gewoon was.
Maar er was méér aan de hand; Oom Kaufmann had een volledig vrij huwelijk met genoemde Agatha Catherina, die helemaal geen 'los meisje' was, maar een goede opvoeding had genoten en een beroep had geleerd. In hoeverre zij de veel oudere Ludwig uit Amsterdam kende, valt niet te achterhalen. Wel is sprake dat zij voor zijn vrouw speciale kleding maakte en haar grote aandeel had bij de verzorging in het hotel. De kinderen die zij van Ludwig Kaufmann kreeg, werden alle elders geboren. Felix Johannes op 23-09-1876 te Sloten (= Overtoom), mijn grootmoeder Agatha Amelis Louise op 23-09-1876 te Scherpenzeel en Karel Louis op 03-01-1882 ook aldaar. Moeder en kinderen hadden een goed leven in het hotel, totdat de kinderen, ook de andere van Kaufmann, uitbesteed konden worden wegens de grote werkdruk in d'Orange. Zo kwamen enkele Kaufmannetjes in Gramsbergen terecht en de Engels Belletjes op de boerderij van Piet en Griet van der Ham te Scherpenzeel. Zelfs staat er in huis 198 (hotel) een 'min' of zoogmoeder vermeld; Fem Biegelaar op 23-03-1855 te Dedemsvaart geboren.
Uit de jeugd van mijn grootmoeder zijn enkele brieven bewaard gebleven die de kinder problematiek duidelijk onder woorden brengen. Regelmatig wordt er vervanging gevraagd voor kapotte schoenen en versleten kleding, "voor als moe weer eens in Scherpenzeel komt".
'Mijn baaien rokje en broekje heb ik al aan en mijn borstrokje is haast klaar. Het zit mij lekker warm' (nov. 1889, dus 11 jaar oud) 'Moeder (pleegmoeder) en ik hadden diezelfde week nog over u, dat u ons nog eens pietermannetjes zoudt sturen, en toen kwam dezelfde week de visch er aan.' (1891) Hoe is het op Zandfoort, het zal nu niet druk meer zijn. Het is alle dag maar regen en wind. Het zal aan het strand ook wel onstuimig wezen. Maar het gaat op den winter aan (1894) enz.
Neef Carl Kaufmann kreeg een relatie met Anna, de zus van mijn overgrootmoeder en daaruit werd een zoon Carl Philippus Wijnand geboren op 24-03-1884. Zij beviel in vertrekken bij de remise, waar haar zus toen woonde. Deze jongen werd drie jaar na de dood van zijn moeder door zijn vader erkend door middel van een akte in 1901, zodat hij daarna als een Kaufmann door het leven kon gaan. Mijn overgrootmoeder was veel minder gelukkig. Allereerst verdronk tijdens een logeerpartij bij zijn moeder haar oudste zoon Felix op 27-08-1888. De Opregte Haarlemmer Courant houdt zijn afkomst zorgvuldig geheim: "Zandvoort, 31 juli. Naar aanleiding van het verdrinken van een twaalfjarige jongen, die bij het baden in eene 'meie' geraakte, wordt aan de Bad-Courant medegedeeld, dat er gezorgd zal worden dat de Zandvoortsche jeugd niet meer zonder toezicht hoeft te baden. Een badwagen, in den trant der bekende babbelwagens, wordt reeds gereed gemaakt, de gebruikelijke bekleeding zal gratis verstrekt worden en op bepaalde uren van den dag zal toezicht voor de badenden aanwezig zijn."
Waarschijnlijk was de biologische vader Kaufmann de initiatiefnemer, het valt niet te constateren of deze gebeurtenis een verwijdering in het vrije huwelijk tot gevolg had, want op 17-09-1886 is er sprake van (her)vestiging van Agatha Engels Bel in Zandvoort, mogelijk na een miskraam elders.
De twee overblijvende kinderen werden groot. Karel ging ter koopvaardij en mijn grootmoeder ging in haar eerste dienstje. beiden hadden ondanks de omstandigheden een keurige opvoeding gehad, zodanig dat Agatha Amelia Louise terecht kwam bij een dr. Boekhoudt, daarna op het adellijk huis van Royaards van Scherpenzeel en zelfs is er sprake van 't Loo. Maar zover kwam het niet, want zij ontmoette Gijsbertus Mesland, die koetsier was bij baron van Hardenbroek in Nederlangbroek. Helaas was de verhouding met haar moeder zeer bekoeld, omdat er sprake zou zijn van een belofte van mijn overgrootmoeder aan haar vader (de drogist) om haar dubbele naam niet op te geven. De brieven vanuit Scherpenzeel glijden af van 'lieve moe' via 'Geachte Moeder' naar 'moeder': laat mij maar bij notariële akte met Gijs trouwen en zulks geschiedde (29-07-1905) via notaris Pierre Francois de Bordes te Haarlem. Het paar werd door de burgemeester Royaards van Scherpenzeel zelf getrouwd. Kaufmann komt nergens ter sprake! Ruim een jaar later begint het gezin Mesland te Amsterdam en blijken beide echtgenoten overtuigde SDAP-ers geworden met veel activiteiten op de Paasheuvel (Vierhouten) en in het buurthuiswerk. Gijs werd uiteindelijk hoofd-elektricien bij de gemeente.

Mijn overgrootmoeder zal het er verschrikkelijk moeilijk mee gehad hebben, maar het werk in d'Orange ging door... tot 18-07-1893. Toen vertrok Ludwig Kaufmann met zijn gezin naar Harderwijk, eveneens aan het zoute water. Of er iets is voorgevallen is onbekend en evenmin of zijn oudste zoon te Amsterdam de zaak overnam. Kaufmann sr begon in Harderwijk als 'koffiehuis houder' een verblijfs gelegenheid, waar wel wat sterkers geschonken werd dan koffie.
Er bestaat uit die tijd nog een advertentie van juli 1893: OPENING Het Logement en Café 'Europäischer Hof' wordt hedenavond, geheel nieuw gerestaureerd, geopend. C. L. E. Kaufmann.
De hr. J. van Hell, archivaris van Harderwijk, deelde mee dat deze plaats in die dagen vestiging was van het Koloniaal werfdepot, waar vrijwilligers werden getraind voor de koloniën in Indië (KNIL) Ook Duitsers vochten daar mee als het nodig was. In de jaren 1893/1894 vertrokken circa 1700 'kolonisten', die in hun opleidingstijd *f* 200.-- konden verteren en dat ook braaf deden. Kaufmann die het als bijna zestig-jarige wat kalmer aan wilde doen, pikte daar zijn graantje van mee.
Kaufmann bleef in Harderwijk en Agatha Engels Bel in Zandvoort. Zijn kinderen vlogen uit; een zoon ging naar Haarlem, een dochter naar Luik en vervolgens naar Oldenburg en de jongste dochter ging eveneens naar Luik, waarschijnlijk naar een kostschool om Frans te leren, Kaufmann overleed op 28 maart 1904 te Harderwijk en Agatha op 9 augustus 1913 in een bejaardenhuis op de Kamperlaan te Haarlem. Daar overleed ook Kaufmanns neef 'Kleine Carl' op 8 februari 1907. Twee vaders hadden vier gezinnen. maar de hotelhouder van 'd'Orange' komt er in mijn ogen het slechtst vanaf. Van enige notariële akte ten gunste van zijn vrije huwelijkspartner is mij tot heden niets gebleken. Uit familie verhalen blijkt dat vooral de kinderen Kaufmann hebben geëist dat Pa zijn scheve schaatsen maar eens definitief naar zolder moest brengen. En dat heeft hij kennelijk gedaan.

Drs. G. M. Mesland

WERELDWIJD BEKEND.

Het is glad. Het heeft geijzeld en de auto's kruipen over de weg. De automobilisten riskeren geen slippartij. Plotseling, in een fractie van een seconde, gebeurt er iets op de weg. De persoon achter het stuur trapt resoluut het rempedaal in, maar tot zijn schrik glijdt de wagen door. De auto is een speelbal van het gladde wegdek geworden.

Dit alles had ook anders kunnen lopen, als de chauffeur had geweten dat men, ook op een gladde weg, nog veel met een auto kan doen.
Nooit in paniek raken, maar weloverwogen handelen, dit hebben talrijke cursisten gehoord uit de mond van een groot kenner op dit gebied, de directeur van de Anti-slip school Zandvoort. wijlen Rob Slotemaker.
Velen kennen de huidige slip-baan bij de west-tunnel van het circuit, maar wie kan zich nog voorstellen dat er begonnen werd op een stuk weg in het verlengde van de Jac. P. Thijsseweg voor de Beatrixschool.
In oranje gekleurde, rijp voor de sloop zijnde auto's werd de cursisten in één dag bijgebracht hoe te reageren bij obstakels op de weg en gladde wegen.
(Foto's van de beginjaren van de anti-slip school, vanaf glasnegatieven van C. Bluijs)

H.O.

BIJNAMEN.

Ik ben eigenlijk een kustbewoner, ik was gewend aan zuidwester stormen, striemende regen en lange strandwandelingen in het voorjaar en de herfst. Goed aangekleed tegen al dat natuurgeweld. Waar ik vandaan kom wonen veel dorpelingen met de naam Paap, Koper, Keur en o.m. Zwemmer. In Noordwijk komt de naam Duivenboden veelvuldig voor terwijl het dorp Katwijk vergeven is met namen als van Duin, Haasnoot en o.m. Parlevliet.
Als je zo'n gemeente binnen rijdt en je vraagt naar de naam Paap, Koper of Keur, dan vraagt men altijd: 'wat is zijn bijnaam?' - Je kan niet blijven vernoemen zoals Janszoon of Pieterszoon, dat stopt een keer en daarom zijn er namen ontstaan zoals Wipgatje, Kees de Dakaap, Purre, Kees Muis teveel om op te noemen.- en dan wijzen ze je in dat dorp de weg.
In ons dorp had je een bekende pleisterplaats van AOW-ers en niet werkenden. Het was maar een uurtje 's morgens en een uurtje 's middags om aldaar de dagelijkse gebeurtenissen van het dorp te bespreken of te beroddelen.
Maar Paap kon je daar bijna de gehele dag aantreffen, bij de zijmuur van het Postkantoor, op dezelfde plaats en wist daar niet van wijken. Hij had wel een bijnaam, doch die werd door het volgende verhaal uitgewist.
Op een maandagmorgen kwam een loodgieter het afdak van het postkantoor teren. De man was zondag doorgezakt en was niet erg fris aan het werk.
Op een gegeven moment lekte hij met een grote straal teer op die zijmuur. De boog teer was er niet meer af te krijgen ondanks de verwoede pogingen. Men heeft het laten zitten. De plaats waar Paap altijd zijn vaste stek had was omcirkeld met een grote boog teer. Binnen een week had deze man zijn nieuwe bijnaam gekregen n.l. 'De Teerpisser'. Zijn kinderen en kleinkinderen moeten het ook met deze naam doen in het dorp.
Ik geef u een waarschuwing 'hoedt u voor vaste stekken in ons dorp'.

WOOD (Hazerswoude)

4 mei 1995, Herdenking op de Algemene Begraafplaats.

Op de dag der dodenherdenking heeft er een rondgang over de Algemene Begraafplaats plaats gevonden. Het doel was om de jongeren van Zandvoort kennis te laten nemen van de Zandvoorters die tijdens de oorlog voor de 'goede zaak' zijn omgekomen en hier hun laatste rustplaats vonden.
Op hun graven werden bloemen gelegd.

Voorafgaand werd in de aula door de heer Loogman op indringende wijze naar voren gebracht door welke omstandigheden zij om het leven kwamen.
Daarbij vermeldend dat op het Katholieke Kerkhof begraven ligt:
Apotheker J. J. L. A. Wijnne, overleden tijdens een beschieting van de tram toen hij terug kwam uit Amsterdam waar hij geneesmiddelen had gehaald.
Tevens zijn daar begraven J Boer en Johannes Kuik.
Loogman memoreerde ook het grote aantal omgekomen joodse Zandvoorters.
Hoewel sprekende tot de, jammer genoeg weinige, leerlingen uit de hogere klassen van het Basis-onderwijs, wist hij ook de aanwezige volwassenen te ontroeren. Daarna ging hij de aanwezigen voor naar de graven van:

1) Kapitein F. J. Haaster, geb. 01-05-1885 overl. 13-05-1940
Kap. Haasters was een graag geziene man in ons dorp, als hij met zijn schip 'de Renselaar' langs de kust voor ons dorp voer toeterde hij een groet aan zijn vrouw en dochter. Met zijn schip is hij tijdens de eerste oorlogsdagen ten onder gegaan. Het schip, vol met vluchtelingen liep tussen de pieren van IJmuiden op een mijn. De opvarenden wisten zich te redden. De kapitein kwam met zijn schip om in de golven.
Meerdere Zandvoorters kwamen om op zee, hun lichamen zijn nooit gevonden:
H. Hendrikse kwam om op zijn eerste en laatste reis tijdens een scheepsramp
P. Koper voer op de Huygens
J. Krikke was hoofdmachinist op een schip van de Hollandse Lloyd
kapitein Dekker, gevallen op zee. Hoe? onbekend.

2) Jan Koper, geb. te Zandvoort 20-12-1919 overl. 10-05-1940
De eerste oorlogsdag gesneuveld, iets ouder dan 20 jaar, bij het afweergeschut te Katwijk. Andere Zandvoorters die gesneuveld zijn waren:
Petrus de Block, winkelier in Zandvoort gesneuveld in Voorburg.
S. Bartels uit de Kerkstraat gesneuveld op het vliegveld Ypenburg door een voltreffer op het luchtdoel geschut.

3) Arie Koper, geb te Zandvoort 20-12-1919 overl. te Sachsenhausen op 13-11-1941. Hij was met M. Kraaijenoord na verlof niet teruggekeerd naar hun werkkamp in Duitsland. Beiden zijn naar het concentratiekamp Sachsenhausen gevoerd en daar doodgeknuppeld. M. Kraaijenoord ligt begraven op de ere begraafplaats in Loenen.

4) August van der Mije, geb. te Zandvoort 02-07-1914, overleden in Duitsland in het kamp Rees op 21-01-1945.
In het zelfde kamp stierven C. Brands en W. Th. H. van Aachen
Zij werden weggesleurd uit hun woningen.
Te Frankfurt is overleden Jacob Paap, geb. te Zandvoort 21-01-1919, op 24 jarige leeftijd.

5) Ernst Brokmeier, razzia in Zandvoort, verzamelen in Monopole, te voet naar Haarlem en dan naar Duitsland. Ernst Brokmeier, 42 jaar oud, kreeg in de Kostverlorenstraat een hartaanval en stierf op 28 november 1944.
Dochter en kleinkinderen legden hier de bloemen.

6) Willem Johannes Gertenbach, had een drukkerij en bibliotheek, gearresteerd en op 21 jan 1942 gefusilleerd. Ligt begraven bij zijn vrouw en kinderen die omkwamen bij een bombardement door de Engelsen op de werkplaats van de spoorwegen in Haarlem.

7) Chr. Visser en Jan Keur, beiden overleden op 18 augustus 1943.
18 augustus '43 een mooie dag, voerman Aart Schelvis en twee paarden van Bank schelvis, acht Brits Indiërs. Zij moesten een mijn en een vliegtuigbom van het strand halen. Bij het vervoer raakte de bom van de platte wagen, een enorme ontploffing volgde. Chr. Visser, Jan Keur de acht Brits Indiërs en twee Duitsers werden gedood evenals de twee paarden.
Engel Keesman en Piet Schelvis werden zwaar gewond.

8) L. Blaauboer en P. Oud. Overleden 31-12-41 en 20-01-42, beiden door een opgelopen longontsteking tijdens het verplichte wachtlopen naar aanleiding van sabotagedaden.

9) Bij het kruis, aangevende de plaats waar 12 onbekende vliegeniers begraven liggen, werden eveneens bloemen gelegd. Deze lichamen zijn aangespoeld en waren niet te identificeren.

(MW, met dank aan Gé Loogman)

Algemene Ledenvergadering.

Donderdagavond 8 mei werd in strandpaviljoen 'Trefpunt' de algemene ledenvergadering gehouden. Voorzitter Mevr. Kemp-v.d. Mije opende klokslag 20.00 uur de goed bezochte vergadering waarna in snel tempo de punten 2 t/m 7 van de agenda werden afgehandeld. Het enig opmerkelijke was dat het jaarverslag van de penningmeester en de begroting deze keer niet meer zoals jaren aaneen gebruikelijk door J. Bluijs gepresenteerd werden maar door de nieuwe penningmeester M. A. J. M. Crabbendam.
Punt 8 van de agenda luidde: bestuursverkiezing. Christien Kemp-v.d Mije had te kennen gegeven zich niet meer herkiesbaar te stellen, zij dankte alle bestuursleden voor de goede samenwerking, maar in het bijzonder J. Bluijs welke van haar een boek ten geschenke kreeg. Zij was verheugd dat onder haar voorzitterschap het genootschap een eigen 'huis' gekregen had en kondigde aan op andere wijze voor het genootschap actief te blijven.
De heren Attema en Wester werden bij acclamatie herkozen, daar ook voor de post van voorzitter geen tegen kandidaten waren ingebracht werd, eveneens bij acclamatie, G. A. Cense de nieuwe voorzitter van het genootschap.
Cense vroeg de scheidende voorzitter de vergadering te blijven leiden en overhandigde haar een prent van het Groot Badhuis, hierna sprak vice voorzitter Wagenaar enige woorden van dank aan het adres van de scheidende voorzitter en deed deze vergezeld gaan van een cadeau-bon.
Aan de cadeau-regen kwam hiermee nog geen einde daar Bluijs de nieuwe voorzitter een nieuwe voorzittershamer overhandigde. Een nieuwe hamer, maar door de 'bomschuitclub' gemaakt uit historisch materiaal nl. hout afkomstig van een roeispaan van de oude roeireddingboot.
Na een mededeling dat het komend jubileum niet ongemerkt voorbij zou gaan en een snelle rondvraag sloot Christien te 20.25 uur haar laatste jaarvergadering.

Na 'even' wachten op de zonsondergang presenteerde Cense een 'dit was mijn leven tot nu toe' hierbij geassisteerd door Ton Drommel achter het projectie apparaat. Het werd een flitsende start van de nieuwe voorzitter waaraan de aanwezigen veel genoegen beleefden.
Dat dit laatste ook met de door Ton Drommel getoonde dia's - zomaar bijeen gepakt uit zijn verzameling zoals hij zei - het geval was behoeft feitelijk niet eens vermeld te worden. Men verwacht gewoon dat hij iets goeds brengt. Al met al een welbestede avond.

MW

EINDEXAMEN KLAS van de MULO.

Van de heer A Weeda, Aagje Dekenlaan 37 3768 XP Soest ontvingen wij de op de midden pagina's afgedrukte foto. Het is de vierde klas van de MULO die toen gevestigd was in school A aan de Hogeweg.
De foto van deze eindexamen klas werd genomen tussen september 1939 en eind mei 1940.
Op 11 en 12 juni was het eindexamen in de zalen van de Haarlemse Kegel Bond aan de Tempeliersstraat te Haarlem, daarmede verdween deze klas van school.
De namen van links-af: tegen de achterwand: Cor Dekker *; Joost Triebels; Jan Berkman *; Leen Schuiten *; Arie Keur; George Duiker; het Hoofd van de MULO, de heer A. J. v.d. Waals *; Kees Mulder en Adriaan Weeda.
2e rij jongens: Leen v.d. Werff; Engel Keur; Herman Slagveld en Herman Hogen-Esch.
Meisjes: twee joodse meisjes, van de meest linkse is de naam onbekend, daar naast Bep Maandag; dan, in het wit gekleed, Mimi Meeth en Mia Slicker daarachter Corrie Dees *; Hennie Wiegand; Lien Lansdorp en Beo Visser.
(met * achter de naam aangeduid inmiddels overleden). A. Weeda

Vermeldenswaard is nog dat in het laatste oorlogsjaar de heer van der Waals het onderwijs voort zette in de toen door hem bewoonde woning aan de Emmaweg no 5, daartoe waren door de gemeente grote houten tafels en banken geplaatst in de aan de voorzijde gelegen kamer.

MW

28 mei 1995, de trein rijdt nog!

In 'DE KLINK' van april 1991 schreef mevr. Kraan-Meeth: " 2 juni 1881 de trein rijdt" en " 3 juni 1946 de trein rijdt weer!
De trein rijdt nog, een enigszins sarcastische titel maar de werkelijkheid is niet anders. Hij rijdt *nog* ieder half uur maar teruggeworpen naar het jaar 1881, alle mooie op de trein geschilderde strandballen ten spijt moet er zo goed als altijd in Haarlem overgestapt worden uitgezonderd een periode tot 27 augustus, dan wordt er, *t.b.v. de toeristen,* een aantal malen doorgereden naar of vanuit Amsterdam.
Nog even en dan kan de kop luiden:" De trein rijdt in de winter maar eens per uur" en één stap verder is :... u mag dit zelf invullen.

MW

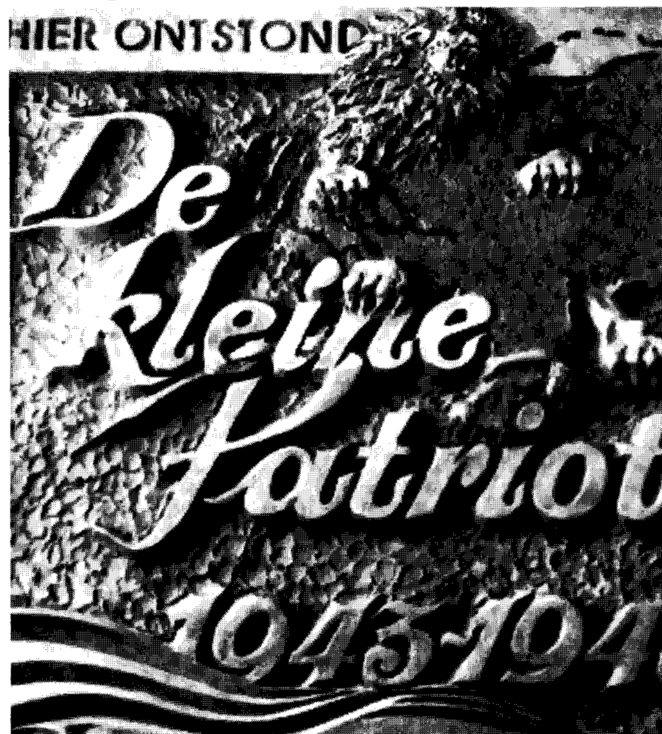
Bevrijdingsdag 5 mei 1995, vijftig jaar na dato.

Deze dag werd in Zandvoort op stijlvolle wijze gevierd. Het is onmogelijk om dezelfde vreugde te voelen als toentertijd, dit wordt slechts benaderd bij het defilé van vele duizenden Canadese veteranen, in Apeldoorn gehouden.
De Stichting Viering Nationale Feestdagen Zandvoort verdient op deze plaats een compliment voor het door hen gebrachte programma van die dag.

1) De herdenkingsplechtigheid in de Nederlands Hervormde Kerk waaraan het Bergens Blaas Ensemble vakkundig muzikaal bijdroeg.
Na een openingswoord door burgemeester M. R. v.d. Heijden, werd gesproken door: drs. W. K. N. Schmelzer (o.a. oud minister van Buitenlandse Zaken), de heer Hugh Gaffney (de eerste Canadees die in 1945 in Zandvoort binnenkwam en nu met familieleden overgekomen was). Leerlingen van een basis.school brachten tussentijds een tweetal voordrachten. Als laatste sprak de heer A. Bos (namens de verzetsgroep 'de Kleine Patriot'). Hij zei:
" Zandvoort 1945 -1995. Een halve eeuw is een lange tijd, maar voor ons die de 2e wereldoorlog hebben meegemaakt is het of het gisteren is gebeurd. Daarom kan voor ons 50 jaar heel kort zijn. de dag van de bevrijding is bij mij als een verse herinnering achter gebleven. Ik denk nog vaak terug aan die ochtend van die 5e mei 1945, nadat de Duitsers hadden gecapituleerd. Ons bevrijdingsnummer van het illegale blad 'De Kleine Patriot' waarvan ik de redactie voerde, was de nacht daarvoor gereed gekomen in een schitterende omslag in een oranje kleur uitgevoerd om het restant van de Zandvoortse bevolking het heuglijke nieuws te melden.
In memoriam Cees Kuiper en ik gingen samen naar de Strandweg-bunker om aldaar poolshoogte te nemen. Cees was een groot vriend van mij en wij hebben samen heel wat illegale escapades ondernomen. Het was een grote geschutsbunker zoals er legio aan de kust waren gebouwd. Voor de bunker was een zonneterras aangebracht en in het midden daarvan smeulde een houtskool vuurtje, waarop een pot gort met rozijnen stond te sudderen. De bezetter had in grote haast de bunker verlaten, er was geen Duitser meer te zien. Ondanks het feit dat de lopen van de kanonnen nog dreigend naar zee gericht waren, ademde alles vrede en rust uit. Het was een warme voorjaars dag. We deden ons tegoed aan de lekkernij, die ons werd geboden want het was de laatste maanden van de oorlog geen vetpot meer geweest. De gort met rozijnen smaakte uitstekend en op de dag van vandaag proef ik nog steeds die streling van de tong.
Zo zijn er nog legio herinneringen, waaronder ook heel vervelende.
Wij konden het ons toen niet realiseren, die onwezenlijke sfeer van dat er een einde was gekomen aan vijf jaar ellende en verdriet.
Velen van onze verzetsgroep zijn helaas overleden, kunnen dit feest niet meer meemaken, doch het kader, o.m. de drukker van de krant Cor de Vries, de politiek tekenaar van ons blad Jac van den Bos en verspreider Jaap Schuiten hebben akte de presénce gegeven om te herdenken en onze blijdschap te tonen, omdat wij vrij zijn.
De schaduwen van de oorlog zijn lang, zeer lang. Er zijn nog velen onder ons die het verdriet dat de bezetter hen heeft aangedaan met zich meedragen.

Vooral de mensen uit het verzet, omdat de vrede niet die wereld bracht waarop zij hadden gehoopt en dat laat ons niet los.
Ook voor hen die na 1945 zijn geboren, want opgroeien na de oorlog impliceert dat de geschiedenis van je ouders of, voor de heel jongeren onder ons, je grootouders wel heel dicht bij je eigen ervaringswereld komt, maar niettemin een geschiedenis blijft die je niet zelf hebt meegemaakt, die je gezien de vele aanrakingspunten, je toch eigen moet maken.
De overweldiging van ons land, de jodenvervolging, het liquideren van zigeuners, homofielen en verstandelijk gehandicapten. De jonge mannen die verplicht te werk gesteld werden in de Duitse oorlogsindustrie, de strijd op zee en in de lucht. Kortom een heel onbegrijpelijke geschiedenis en steeds weer die opkomende vragen. Waarom gebeurde het zo? Hoe kon het gebeuren? Of misschien scherper gesteld: hoe konden wij het laten gebeuren?
Ik denk dat het nodig is dat wij de jeugd tonen dat er waarden en normen zijn, de moeite waard om je voor in te zetten. Wij moeten voorkomen dat de jeugd achter een pseudo-Hitler gaat aan lopen. Als wij de symbolen ervan, de hakenkruizen, de Hitlergroeten, de racistische leuzen zo nu en dan opnieuw zien verschijnen, dan toont zich daarin de machteloze frustratie, domme provocatie en hoogst ernstig te nemen demoralisatie. Ik waarschuw voor een herhaling van wat zich in de eerste helft van onze eeuw heeft afgespeeld. Men klaagt teveel over de fouten van de hedendaagse democratie, zoveel zelfs, dat de jeugd misschien denkt:"laten we het maar vernietigen."
Wij moeten ook blijven herdenken. Dat zijn wij verplicht aan onze bevrijders, aan de 250.000 Nederlanders die de dood vonden, aan de 62 miljoen doden van de tweede wereldoorlog.
Deze vrijheid is vanzelfsprekend geworden, maar laten we ons niet vergissen, want vrijheid is breekbaar en democratie is kwetsbaar.
Natuurlijk stelt u de vraag, wat moet ik er als eenling aan doen? Durf ik mijn nek uit te steken; durf ik na te denken over de problemen van vandaag, of verschuil ik me achter de zwijgende massa die ook de tweede wereldoorlog mogelijk maakte. Wij moeten er samen iets aan doen. Ons democratisch bestel biedt daartoe vele mogelijkheden en middelen.
Begin daar thuis mee, op school de leraar, de voetbalclub - vooral de voetbalclub -, de vakbond, de kerkeraad noem maar op.
Ik had een enorme bewondering voor een Pater de Greeve, die als slogan na zijn praatje op de radio doorgaf:"verbeter de wereld, maar begin bij jezelf".
De bijeenkomst werd hierna besloten met het zingen van het Wilhelmus, deze keer in toonzetting van J. Bonset (1880 - 1959).
2) Onthulling van een plaquette. Vanuit het kerkgebouw begaf men zich naar het Favaugeplein waar, exact op de plaats waar de oude watertoren stond, (zie vorige 'DE KLINK') een plaquette onthuld werd. Deze plaquette werd door Toon Lavertu geheel belangeloos ontworpen en vervaardigd.
De Jagers jachthoorngroep " 't Panneland " gaf muzikale kleur aan het geheel. De Wielervereniging Olympia bracht het bevrijdingsvuur uit Wageningen over zodat dat hier ontstoken kon worden.
3) Burg. v.d. Heijden onthulde aan het pand Grote Krocht 27 een gevelsteen, ontworpen en vervaardigd door Jac. v.d. Bos, oud politiek tekenaar van 'de Kleine Patriot'. De huidige eigenaar van het pand, de heer v.d. Laan had vooraf de gevel een schoonheidsbehandeling laten ondergaan.

Arend Bos sprak hieraan voorafgaand de volgende woorden:

"Hier ontstond 'de Kleine Patriot' 1943- 1945. Het begon allemaal met de verplichte inlevering van radiotoestellen. 99% van de Zandvoortse bevolking gaf hier gevolg aan . De Duitse bezetter wilde in zijn berichtgeving geen inmenging van geallieerde zijde. Berichten uit Engeland over geallieerde successen werden door die inlevering van de radio's in de kiem gesmoord.
Henk Bos was een man, die zich van de Duitse bezetters niets aantrok en schoffelde alle Duitse wetten onder het kleed. Hij organiseerde al heel vroeg luisterclubs met zijn niet ingeleverde toestel. Op de bekende tijden van de uitzendingen uit Engeland kwamen er zeker tussen de 20 à 30 luisteraars bij ons thuis, hier op Grote Krocht 27, om het reële nieuws te horen en te vergelijken met de leugens die vadertje Göbbels ons steeds weer voorschotelde.
Door de aanhoudende verliezen van de Duitsers werden zij ook veel strenger op sabotage daden, het handhaven van de luisterclub werd te gevaarlijk. Men vroeg mij deze berichten om te zetten in een krant en zo ontstond 'de Kleine Patriot', het enige illegale blad dat in Zandvoort en zijn directe omgeving verscheen. Om de bezetter op een dwaalspoor te zetten, deden wij het voorkomen dat de krant in Haarlem werd gedrukt. Men heeft ook naarstig gezocht hoe het blad steeds weer door de 'muur', die de gehele kust omringde, Zandvoort binnen kwam. Doch deze werd in het hol van de leeuw gedrukt en door mij stenografisch opgenomen in steeds afwisselende leegstaande huizen. Een half jaar lang op Grote Krocht 25. Dit nieuws was voor menig Zandvoorter een heerlijke aanvulling op zijn karig rantsoen eten en drinken.
Binnen de kortst mogelijke tijd was een soepel lopende organisatie opgebouwd met een totale redactie. Ik als samensteller van het blad. Drukker werd Cor de Vries en de toen jeugdige Jac. van den Bos politiek tekenaar. Tevens hadden wij een 30 tal verspreiders en her-verspreiders aangetrokken, die met zeer grote om- en voor-zichtigheid het nieuws onder de bevolking heeft verspreid. Vooral daar Zandvoort toen vergeven was van NSB en Duitsgezinde lieden, was het oppassen geblazen, men moest dubbel alert zijn dat er geen blad bleef slingeren en wij hadden een goed systeem opgebouwd om dit te voorkomen. De oude nummers werden ingenomen en omgeruild voor de nieuwe, zo hielden wij daar controle op.

Naast deze activiteiten werden door onze groep ook sabotagedaden verricht, zoals het doorsnijden van telefoonkabels die naar de Duitse bunkers liepen en meerdere acties die onprettig waren voor de Duitse bezetter.
Henk Bos werd in 1970 gedecoreerd met het Europees Verzetskruis en in 1985 postuum onderscheiden met het Verzetsherdenkingskruis. De totale redactie kreeg in 1982 het Verzetsherdenkingskruis uit handen van de toenmalige burgemeester van Zandvoort.
Ter nagedachtenis van deze man, Henk Bos, en alle medewerkers van 'de Kleine Patriot', van redacteur tot ver- en her-verspreiders, hebben wij deze gevelsteen laten ontwerpen, opdat deze groep in Zandvoort niet in vergetelheid zal weg glijden."

4) 's Avonds in de Rooms Katholieke St. Agatha Kerk het slotstuk van deze dag een 'Bevrijdingsconcert door de Zandvoortse koren' voor een bomvolle kerk.
De deelnemende koren waren: het Hervormd Jeugdkoor; het R.K. Kinderkoor; het Seniorenkoor Voor Anker; de Zandvoortse Amateur Musical Operette Rei met medewerking van de sopraan Elly Biben; het Zandvoorts Vrouwenkoor; het Zandvoorts Mannekoor; het Hervormd Kerkkoor; het R.K. Dames- en Heren-koor St. Caecilia; het Toonkunstkoor Zandvoort; het Zandvoorts Dames Vokaal Ensemble.
De bariton Jan Peter Versteege, de tenor Armand Hekkers en de sopraan Marijke Bleekemolen voerden het muzikale peil van deze avond tot grote hoogte op.
De piano begeleiding werd verzorgd door: Frans Bleekemolen, Lourens Stuifbergen, Trudy van Staveren, Greet Vastenhouw, Ruud van Luijk en Hans Schellevis. Maaike Cappel bespeelde de dwarsfluit terwijl de orgel begeleiding in handen (en voeten) was van Paul Waertz.
De dirigenten Frans Bleekemolen, Lourens Stuifbergen, Trudy van Staveren, Hedwig Jurrius, Ernst van der Kaar, Henk van Amerom en Irene van Leeuwen kunnen oprecht met trots terug zien op deze 5 mei viering.
Een hoogtepunt hierin, en verrassend voor Hugh Gaffney en familie, de Canadese gasten die ook hier aanwezig waren, was het ten gehore brengen van het Canadees Volkslied.
Met het zingen van het eerste en laatste couplet van het Zandvoorts Volkslied gevolgd door het eerste en zesde couplet van het Wilhelmus kwam een einde aan deze door eendracht gekenmerkte avond en tevens aan de viering van 50 jaar bevrijding.
Deze 5 mei viering zou echter misplaatst geweest zijn zonder de, op 4 mei daaraan voorafgaande, Nationale Herdenkingssamenkomst in de N. H. Kerk en de daarop volgende stille tocht. De belangstelling hiervoor maakte duidelijk dat de 4e mei als dag van herdenking tot in lengte van jaren gehandhaafd dient te blijven.

MW

25 jaar Badvrouw.

Afkomstig van de heer G. Bol is de foto van een jubileumviering, en wel het jubileum van Marianne Drayer-Paap. De jubilaresse was 25 jaar badvrouw, dat was in 1923. Zij heeft 29 jaar gewerkt bij de familie Driehuizen, 3 jaar bij de heer J. Termes en ongeveer 7 jaar bij Groot Badhuis, al die jaren als badvrouw. Marianne Drayer-Paap werd geboren 25 december 1863.
Zij overleed na een werkzaam leven 19 januari 1950 op 87 jarige leeftijd.

Op de foto de jubilaresse (met bloemen), rechts achter haar dhr Jaap Termes. De organisatie van dit feest was in handen van Mevr. Donker (geheel links) en dhr. L. Louer, journalist (in het midden met regenjas). Tussen mevr. Donker en de jubilaresse staan dhr. en mevr. Driehuizen.
Links onder; de dochter van de fam. Driehuizen, later gehuwd met de dhr. Peper van de Twentsche Bank. Naast haar Anna Drayer, dochter van de jubilaresse (overleden). Midden-boven badvrouw Aal Paap, schoonzuster van Marianne. (vrouw van EP). De vrouw rechts met schort is badvrouw Trijntje Kraaijenoord. In de koets rechts boven, een andere dochter van Marianne, mevr. Marianne Kerkman-Drayer nu 91 jaar. Daarvoor staat, met het donker haar, nog een dochter van Marianne, Sijtje Bol-Drayer (overleden). H.O.

NERGENS VEILIG. *Brief uit de onderduik.* Onder deze titel verscheen bij uitgeverij Tuindorp te Haarlem het door Ies Dikker (1902-1984) tijdens zijn onderduik tijd aan zijn schoonzuster in briefvorm geschreven verslag van hetgeen de familie Dikker vanaf de Duitse inval overkomen is.
Dikker schreef vanaf augustus 1944 tot aan de bevrijding vier schoolschriften vol, beginnende bij de meidagen van 1940 en eindigende medio maart 1943. 'Eenmaal bevrijd zijnde heeft hij nooit meer de ambitie gehad het te voltooien' zoals zoon Loek Dikker in het nawoord schrijft.
Het is van de familie Dikker een juiste beslissing geweest om met deze uitgave in te stemmen, hoe moeilijk hen dit ook gevallen moet zijn. Veel, voor buitenstaanders niet te vatten leed moet hierdoor weer naar boven gekomen zijn. Het zou een groot verlies geweest zijn als dit diep menselijk document verloren geraakt was. Na het lezen kan men slechts eerbied gevoelen voor dhr. Dikker en zijn gezin, die na al het overkomen leed (zie b.v. blz. 171, waarop de familieleden vermeld staan die vermoord werden) hun zaak in de Haltestraat weer tot bloei brachten.

Zandvoorts wijzen kwamen uit het oosten. Uitgeverij Boekencentrum te Zoetermeer bracht dit boek van de heer A. E. Spijer uit.
Zoals hij schrijft acht dhr. Spijer het, als oud inwoner van Zandvoort een goede zaak de geschiedenis van de joodse gemeente Zandvoort en zijn herinneringen voor het nageslacht vast te leggen. Een terechte mening.
Ook de heer Spijer heeft tijdens het schrijven grote emoties moeten overwinnen om deze, zich zelf opgelegde taak te volbrengen.
Dankzij speurwerk, o.a. verricht door het Informatiebureau Nederlandse Rode Kruis konden in het boek opgenomen worden: een lijst van 319 door vervolging omgekomen Joodse ingezetenen, een lijst van 176 joodse ingezetenen die de oorlog overleefd hebben, een lijst van 55 ingezetenen, kinderen uit zgn. gemengde huwelijken, die de oorlog overleefd hebben en twee lijsten van in totaal 11 personen waarvan in de Rode Kruis archieven onvoldoende gegevens werden aangetroffen. Door het in boekvorm publiceren van de slachtoffers van het brute onmenselijke geweld, zijn beschrijving van het joodse leven alhier en hun bijdrage aan de opkomst van Zandvoort als badplaats, is de heer Spijer volledig in zijn opzet geslaagd.
Zijn analyse van de opkomst van de NSB en het antisemitisme in Zandvoort is, ik schrijf dit met enige schroom, naar mijn mening een minder geslaagd onderdeel, het zou echter een goede aanzet kunnen zijn om de periode 1930/1940, grondig en objectief te onderzoeken.
Beide boeken zijn het meer dan waard om ze aan te schaffen! MW

WAAROVER SPRAKEN ZIJ ?

De Wethouder van de gemeente Zandvoort Cornelis Slegers, was niet erg blij met de, naar zijn mening meer dan schandelijke ontkleding van vrouwen en mannen. Hierover schreef hij dan ook op 19 augustus 1938 in een brief aan de Minister van Justitie;... Vooral vrouwen en meisjes vertonen zich slechts gekleed in een kort broekje, waardoor benen en dijen geheel onbedekt zijn. De buste bedekking laat de gehele rug, van hals tot ceintuur, ontbloot zodat de buste 'links en rechts' bezijden de bedekking zichtbaar is. Welke funeste gevolgen dit kan hebben behoeft geen nader betoog. Met het huidige artikel 132 heeft men geen wapen om in te grijpen en is alleen artikel 61 van de politieverordening - 'het is verboden om zich in kleding van de andere kunne te vertonen' - het enige middel om op te treden. Immers, vrouwen en meisjes die zich vertonen in een broekje zoals voetballers die dragen, zijn daarbij in strijd met de eerbaarheid. Volgens de politie autoriteiten is een en ander minder fraai maar niet onzedelijk. Maar Excellentie, zo vervolgt Slegers zijn schrijven, als de gemeentelijke autoriteiten, die op dit gebied de macht hebben, zich niet zouden schamen om de teugels wat strakker aan te halen, dan was er minder openbare schennis der eerbaarheid.
Verder wilde Slegers nog wel wat nadere bijzonderheden 'welke niet geëigend zijn om op papier te zetten' in een gesprek mondeling mededelen ....
Deze klacht van Slegers kwam via de Commissaris der Koningin in Noord-Holland op 29 september bij Zandvoorts burgemeester Van Alphen terecht en die schreef op 8 oktober terug ...
De klager, de Wethouder Slegers, overdrijft schromelijk. De telkens wisselende mode en het kledingstuk 'shorts', waarbij geen kousen gedragen worden, is zeer in zwang bij de vrouwelijke badgasten. Dat ook de dijbenen onbedekt zijn is onjuist. Shorts reiken vrijwel tot de knieën. En omdat men, door de inwerking van het zonlicht, een bruine tint wil krijgen hebben ook de zwemcostuums sinds enige jaren een duidelijke wijziging ondergaan.
Met zedenbederf heeft dit niets te maken. De realistische zinsnede in klagers schrijven, over de onvoldoende bedekking van de borsten der vrouwen, zijn nog aan de politie nog aan mij persoonlijk opgevallen. Deze vloeien mogelijk voort uit de fantasie van de heer Slegers.
De gemiddelde Nederlander is niet onzedelijk en als er al onzedelijk gedrag op het strand voorkomt. dan zal de surveillerende agent daar spoedig een eind aan maken. In artikel 239 van het wetboek van strafrecht, is het verboden op of aan de openbare weg of strand, op of tegen een ander persoon te liggen, te zitten of te staan.

Deze verbodsbepaling biedt ruimschoots gelegenheid om paal en perk te stellen aan het weerzinwekkende gedrag van sommige lieden. Die, op een enkele uitzondering na, steeds geheel gekleed elkaars geslachtsdelen betasten door de hand onder de rok of in de pantalon van de partner te brengen. Het is wel voorgekomen dat dergelijke individuen hun handelingen trachten te camoufleren door deze onder los overgeworpen jassen of mantels te bedrijven en zij, zelfs op drukke strandgedeelten, geslachtelijke gemeenschap hadden. Maar deze lieden waren nimmer lieden behorende tot de grote categorie van schaars geklede strand gebruikers.
Over zijn grieven en andere klachten heeft Slegers nimmer met mij of met de commissaris van politie gesproken. Mogelijk is de grondslag van Slegers om dergelijke grieven te deponeren, zijn probleem met de plaatselijke verordeningen. Want Slegers, die in het particuliere leven timmerman en aannemer is, probeerde zonder vergunning een en ander te verbouwen en daarvoor kreeg hij een proces-verbaal. het Kantongerecht te Haarlem veroordeelde hem op 8 augustus met een boete van *f* 10,00. Er waren dreigementen en er volgde een artikel in het Haarlems Dagblad. Tijdens mijn afwezigheid was Slegers loco-burgemeester en in deze periode heeft hij mij en de plaatselijke politie becriticeerd. Ook in deze periode schreef hij zijn brief, elf dagen na zijn veroordeling...
Het kabinet van de Commissaris der Koningin en het ministerie van Binnenlandse Zaken bogen zich nogmaals over deze zaak die uiteindelijk werd afgedaan met ... " De toestanden op dit gebied aan de Noord-Hollandse stranden zijn zeker niet ongunstig als men die vergelijkt met hetgeen het buitenland te aanschouwen geeft en bijvoorbeeld in Engeland, Frankrijk en België als doodgewoon wordt beschouwd".

A. G. M. van der Oord-Wisker

NIEUWE LEDEN.

dhr.	A. Bisenberger	34 Roywood Drive Ontario	Canada
fam,	N. W. Castien	Koningstr 21	Zandvoort
dhr.	R. van Esveld	zr D Brondersstr 35	Zandvoort
mevr.	M. Geers-Koper	ds Smitslaan 5	Nieuw Leusen
fam.	T. Kimsma	v Lennepweg 93 zw	Zandvoort
mevr.	T. Koome	Hobbemastr 15	Zandvoort
dhr.	Lanting	burg v Fenemapln 13/6	Zandvoort
mevr.	G. v.d. Mije	Koningstr 63	Zandvoort
mevr.	J. Schram-Delies	Kloosterstr 28zw	Haarlem
Stg	Regionale Geschiedbeoefening Noord-Holland		Haarlem
dhr.	A. Vlietstra	Orteliuskade 84 I	Amsterdam

Welke vereniging is dit???

Deze foto, beschikbaar gesteld door J. v.d. Werff Wzn, is vermoedelijk gemaakt in hotel Groot Badhuis, midden jaren twintig / begin jaren dertig.
Het is duidelijk een groep Zandvoortse vrouwen .
Hiermee houdt iedere kennis op.
De hoop is gevestigd op onze lezerskring, misschien herkent u in een van hen uw moeder of grootmoeder. Nog mooier zou het zijn als u deze foto in uw bezit had en b.v. op de achterzijde namen of data geschreven stonden.

De 'Puff'.

In het nummer van juli 1994, bladzijde 17, staat een artikel over het Wehrmachts bordeel aan de Parallelweg. De heer T. van Renterghem verstrekte een kopie van een 'toegangsbewijs' tot deze 'Puff'.
Ik vermoed, gezien de germaanse zucht om alles te administreren, dat het met deze gegevens nu nog te achterhalen zou zijn met wie Lilly (no 1) op zaterdag 8 januari 1944 omstreeks 14.30 uur het bed deelde.

MW

A. Berechtigung zum Eintritt in Wehrmachtbordell.

Datum 1. 44

Kontrollbuch-Nr. 10585

Verkehr nur mit Gummischutz!
Nach dem Geschlechtsverkehr sofortige Sanierung!
Abholung der Erkennungsmarke!

Bordell Zandvoort

Name der Partnerin Lilly No 1

Bescheinigung über erfolgte Sanierung.

Beschriftung und Nr. der Erkennungsmarke: 4188

Gerry Zand No ~~4184~~

Feldpostnummer des Sanierten:

41076 c 4

Die am 8. 1. 44 15 Uhr erfolgte Sanierung unter umseitiger Kontrollnummer in der Sanierungsstelle:

Wehrmachtbordell Zandvoort

wird bescheinigt durch:

[illegible]

(Dienstgrad, Name)

Dieser Ausweis ist 3 Monate lang aufzubewahren und bei Erkrankung der Feldkommandantur 721, Abt. IV b, Utrecht vorzulegen.

GENOOTSCHAP "OUD ZANDVOORT".

Voorzitter.	G. A. Cense		
	Kostverlorenstr 115	2042 PL Zandvoort	02507-18204
Vice-voorzitter.	Ir. C. J. Wagenaar		
	Kostverlorenstr 23	2042 PA Zandvoort	02507-13999
Secretaris.	A. Koper		
	W Kloosstr 9	2041 BK Zandvoort	02507-18441
Vice-secretaris.	J. Paap		
	Celsiusstr 33	2041 TB Zandvoort	02507-15967
Penningmeester.	M. A. J. M. Crabbendam		
	M Euwestr 33	2042 RA Zandvoort	02507-12514
Vice-penningm.	J. Attema		
	C vd Lindenstr 2/25	2042 CA Zandvoort	02507-14555
Leden.	J. Bluijs		02507-14632
	Mw. H. P. M. Hoogervorst-Schuiten		02507-18177
	C. J. Wester		02507-14155

Bankrelatie. ABN - AMRO te Zandvoort
rek. nr. 565738305, gironummer van de ABN:4000

Giro-nummer. 4206723 t.n.v. Genootschap "Oud Zandvoort".

Contributie. Minimaal *f* 15.-- (excl. verzendkosten) per jaar.

"DE KLINK".

Het blad "DE KLINK" is een kwartaaluitgave van het Genootschap "OUD ZANDVOORT" en wordt uitgegeven onder verantwoordelijkheid van het bestuur van het genootschap. Met het uitgeven van het blad streeft het bestuur naar een grotere bekendheid van en het kweken van belangstelling voor de geschiedenis van Zandvoort.

Voor het samenstellen van het blad heeft het bestuur een redactiecommissie benoemd die bestaat uit de heren:

P. Brune; G. A. Cense; K. C. v.d. Mije Pzn; H. Opheikens; M. Weber en C. J. Wester.

Vriendelijk verzoek. Adreswijziging en aanmelding nieuwe leden s.v.p. aan mw Hoogervorst-Schuiten Oosterstr 1 2042 VE Zandvoort 02507-18177